

«Οικολογικά Σχολεία: Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την Αειφορία» 2022-2023

Επιμορφωτικό διαδικτυακό σεμινάριο για τους
εκπαιδευτικούς που συντονίζουν το πρόγραμμα στις
σχολικές μονάδες

Χριστοδουλίδης Μιχαήλ (Β.Δ.)
Συντονιστής Προγράμματος Οικολογικά Σχολεία για το ΥΠΑΝ (Μέση Εκπαίδευση)

Τι είναι τα Οικολογικά Σχολεία

Καταξιωμένο διεθνές πρόγραμμα για την περιβαλλοντική εκπαίδευση

ΣΤΟΧΟΣ:

ενημέρωση των μαθητών για θέματα αειφορίας

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

για σχολική και κοινωνική δράση

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ:

η ευαισθητοποίηση, η εκπαίδευση και η αλλαγή στάσης των μαθητών σε θέματα που αφορούν το περιβάλλον

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Λύκειο Σολέας, Γυμνάσιο Αγλαντζιάς, Γυμνάσιο Παλουριώπισσας, Γυμνάσιο Ακρόπολης, Γυμνάσιο Μακεδονίτισσας, Γυμνάσιο Αρχ. Μακαρ. Γ΄ Πλατύ, Γυμνάσιο Αγ. Δομετίου, Γυμνάσιο Ανθούπολης, Γυμνάσιο Αγ. Βασιλείου Στροβ., Γυμνάσιο Κων/πολης Στροβ., Γυμνάσιο Αγ. Ιωάννου Χρυσοστόμου, Β΄ Περ. Γυμνάσιο Λ/σίας (Κλήρου), Γυμνάσιο Σολέας, Περιφ. Γυμνάσιο Κοκκινοτριμιθιάς,

ΛΕΜΕΣΟΣ

Λύκειο Αγ. Αντωνίου, Λανίτειο Γυμνάσιο, Γυμνάσιο Καλογεροπούλου, Γυμνάσιο Αγ. Ιωάννη, Γυμνάσιο Πολεμιδιών, Τσίρειο Γυμνάσιο, Γυμνάσιο Λινόπετρας, Γυμνάσιο Αγ. Αθανασίου, Γυμνάσιο Αγ. Φυλάξεως, Γυμνάσιο Επισκοπής, Γυμνάσιο Ζακακίου, Γυμνάσιο Ομόδους (Εξατάξιο), Γυμνάσιο Αγρού (Εξατάξιο), Γυμνάσιο Ύψωνα,

ΛΑΡΝΑΚΑ

Λύκειο Αρχ. Μακ. Γ΄, Λύκειο Βεργίνας, Λύκειο Αραδίππου, Ευρυβιάδειο Γυμνάσιο, Γυμνάσιο Φανερωμένης, Γυμνάσιο Πετράκη Κυπριανού, Γυμνάσιο Λευκάρων (Εξατάξιο), Γυμνάσιο Αραδίππου, Γυμνάσιο Αθηνένου, Περιφ. Γυμνάσιο Ξυλοτύμπου, Περιφ. Γυμνάσιο Ξυλοφάγου

ΠΑΦΟΣ

Γυμνάσιο Αγ. Θεοδώρου Πάφου, Νικολαΐδειο Γυμνάσιο, Γυμνάσιο Παναγίας Θεοσκέπαστης

ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Γυμνάσιο Παραλιμνίου, Γυμνάσιο Κοκκινοχωριών, Γυμν. Ειρήνης και Ελευθ. Δερύνειας

Χωρίς πίστωση καλοσωρίζουμε τα δύο σχολεία:

Γυμνάσιο Λατσιών και Γυμνάσιο Έρμπας

Έναρξη προγράμματος :

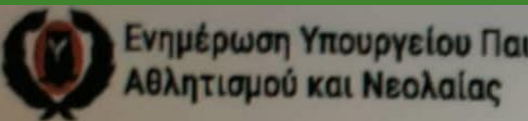
Υποχρεώσεις προγράμματος – Χρονοδιάγραμμα

δραστηριοτήτων:

Σχετική εγκύκλιος

Ενημέρωση Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

Προβολή Ενημέρωσης

Αριθμός	Τύπος	Ενημέρωση
γρπ14463	E	19/09/2022

Επισυναπτόμενα

Περιγραφή

Έναρξη δραστηριοτήτων του Προγράμματος Περιβάλλον και την Αειφορία» για τη σχολική χρονιά 2022-2023

Παράρτημα 1

Παράρτημα 2

Παράρτημα 3

Παράρτημα 4

Παράρτημα 5

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αρ. Φακ.: 02.10.006.004.003
Αρ. Τηλ. : 22806306 / 22800737
Αρ. Φαξ : 22800639
E-mail : dme-viologia@schools.ac.cy

19 Σεπτεμβρίου 2022

ΕΠΕΙΓΟΝ

Διευθυντές/Διευθύντριες
Δημοσίων και Ιδιωτικών Σχολείων
Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης

Θέμα: Έναρξη δραστηριοτήτων του Προγράμματος «Οικολογικά Σχολεία: Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία» για τη σχολική χρονιά 2022-2023

Ανακοινώνεται η έναρξη των δραστηριοτήτων του Προγράμματος «Οικολογικά Σχολεία: Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία» για τη σχολική χρονιά 2022-2023 προς ενημέρωση όλων των σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης τα οποία είτε έχουν πιστωθεί από το ΥΠΑΝ με μια διδακτική περίοδο για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα, είτε επιθυμούν να συμμετέχουν στο Πρόγραμμα εθελοντικά χωρίς πίστωση από το ΥΠΑΝ.

Τα «Οικολογικά Σχολεία» (Eco-Schools) είναι ένα καταχωρημένο διεθνές εκπαιδευτικό πρόγραμμα για το Περιβάλλον και την Αειφορία του Ιδρύματος για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Foundation for Environmental Education - FEE). Για την Κύπρο ο Εθνικός Χειριστής είναι ο μη κερδοσκοπικός και μη κυβερνητικός οργανισμός CYMEPA και το πρόγραμμα επιχορηγείται από την Ελληνική Τράπεζα. Το Πρόγραμμα, στη Μέση Εκπαίδευση, εποπτεύεται από την Επιθεώρηση Φυσιογνωστικών/Βιολογίας.

Σκοπός του προγράμματος είναι η ευαισθητοποίηση, η εκπαίδευση και η αλλαγή στάσης των μαθητών/τριών σε θέματα που αφορούν στο περιβάλλον, μέσα από συμμετοχικές διαδικασίες στη λήψη αποφάσεων, στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή των δράσεων, ώστε τα σχολεία να γίνουν αειφορικές κοινότητες. Κατά τη διάρκεια των διαδικασιών υλοποίησης του προγράμματος είναι απαραίτητο να λαμβάνονται υπόψη οι τρεις βασικές παράμετροι της βιώσιμης ανάπτυξης (Κοινωνία – Οικονομία – Οικολογία) και να προτείνονται πρακτικές λύσεις στα προβλήματα που εντοπίζονται. Οι στόχοι των Οικολογικών Σχολείων είναι οι 17 στόχοι της βιώσιμης ανάπτυξης (SDG) που καθορίστηκαν από τα Ηνωμένα Έθνη:

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ» ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2022-2023		
A/A	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
1.	Δήλωση Συμμετοχής μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail: michaelchristod@gmail.com με κοινοποίηση cymepa@cytanet.com.cy)	03/10/2022
2.	1^ο Βήμα: Σύσταση Περιβαλλοντικής Επιτροπής Οι Μαθητές πρέπει να αποτελούν την πλειοψηφία της Επιτροπής.	31/10/2022
3.	2^ο Βήμα: Διεξαγωγή της Επισκόπησης Περιβάλλοντος και επιλογή θέματος μελέτης Επισκόπηση του Σχολικού χώρου όπου εξετάζονται τα περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει το Σχολείο σε σχέση με τα κύρια θέματα που εξετάζονται (Απορρίμματα, Νερό, Ενέργεια, Βιοποικιλότητα κλπ).	31/10/2022
4.	3^ο Βήμα: Σύνταξη του Σχεδίου Δράσης – Υποβολή σχεδιασμού	31/10/2022

ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΝΤΥΠΟΥ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕΡΟΣ I

**ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2022**

5.	4^ο Βήμα: Τήρηση Ημερολογίου Δραστηριοτήτων – Βιβλίου Πρακτικών (Παρακολούθηση εφαρμογής Σχεδίου Δράσης – Αξιολόγηση) Η Περιβαλλοντική Επιτροπή ελέγχει την πρόοδο στην επίτευξη των στόχων και όπου χρειαστεί γίνονται οι απαραίτητες τροποποιήσεις.	Νοέμβριος 2022 – Μάρτιος 2023
	5^ο Βήμα: Σύνδεση του Προγράμματος με το αναλυτικό πρόγραμμα του Σχολείου.	
6.	6^ο Βήμα: Ενημέρωση και εμπλοκή της σχολικής κοινότητας, πληροφόρηση της τοπικής κοινωνίας για τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων.	28 Απριλίου 2023
	7^ο Βήμα: Οικολογικός Κώδικας Η σύνταξη του Οικολογικού Κώδικα θα γίνεται σταδιακά μέχρι τις 15 Απριλίου αλλά η πληροφόρηση του κοινού για το θεσμό θα είναι συνεχής καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους.	

ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΝΤΥΠΟΥ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕΡΟΣ II

**ΔΕΥΤΕΡΑ
28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2023**

7.	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ POWER POINT Ή ΣΥΝΤΟΜΟΥ ΒΙΝΤΕΟ ΜΕ ΘΕΜΑ «ΟΙΚΟ-ΛΟΓΙΚΕΥΣΟΥ ΔΡΑΣΕ ΑΕΙΦΟΡΙΚΑ» Σκοπός της είναι να παρουσιάσετε την υλοποίηση του σχεδίου δράσης σας μέσα από τα 7 βήματα του Προγράμματος, π.χ. : φωτογραφία της Περιβαλλοντικής Επιτροπής, το σχέδιο δράσης εικονογραφημένο, φωτογραφία του ημερολογίου δραστηριοτήτων και του βιβλίου πρακτικών, η ενημέρωση προς την κοινότητα ή και στους γονείς, φωτογραφία ή βιντεάκι από τις δραστηριότητες ή και επισκέψεις σας, εικονογραφημένο Οικολογικό Κώδικα που δημιουργήσατε. Η δημιουργία σας θα πρέπει να αποσταλεί στην ηλεκτρονική διεύθυνση: cymepa@cytanet.com.cy	28/4/2023
8.	<u>Βράβευση Σχολείων</u> Βραβεύονται τα Σχολεία που συμπληρώνουν με επιτυχία τρία συνεχή χρόνια στο πρόγραμμα και έχουν τηρήσει σωστά τις απαιτούμενες διαδικασίες.	Μάιος 2023

Το έντυπο αυτό
(χρονοδιάγραμμα)
συνοδεύει την
εγκύκλιο

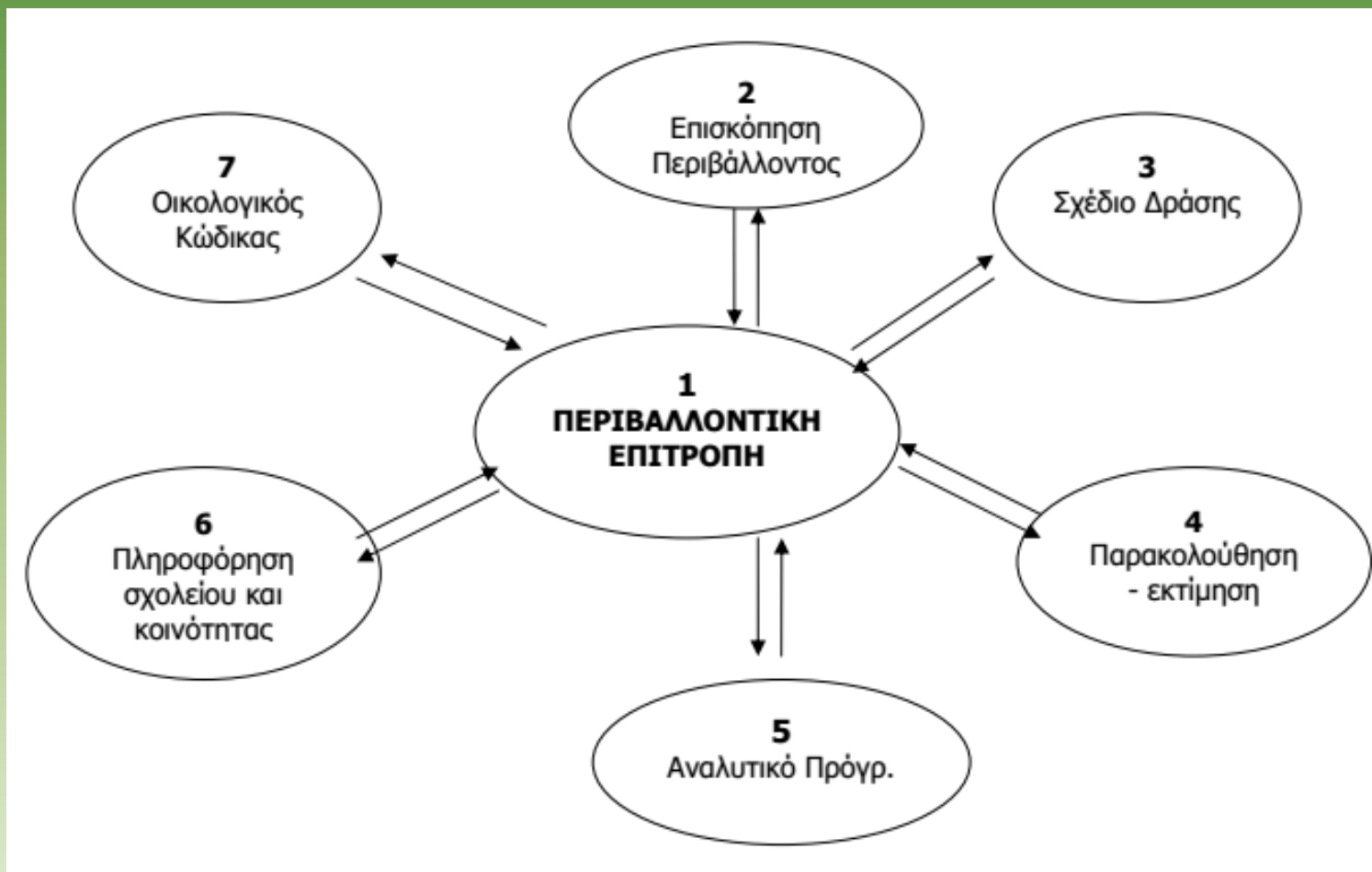
Εγγραφή στο πρόγραμμα (Δήλωση συμμετοχής)

- Μέχρι τις **03 Οκτωβρίου 2022** θα έπρεπε να είχε συμπληρωθεί και να σταλεί ηλεκτρονικά στα emails που αναφέρονται στο σχετικό έντυπο.
- Το σχετικό έντυπο αναρτήθηκε μαζί με την εγκύκλιο για την έναρξη του προγράμματος.

Μεθοδολογία

Τα 7 βήματα κάθε Οικολογικού σχολείου

Each school follows a seven step change process and empowers their young people to lead processes and actions wherever they can.

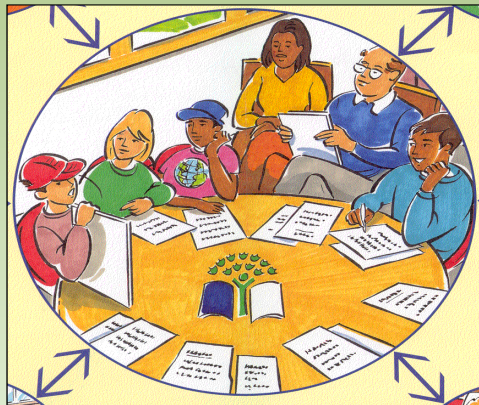

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Προγράμματος

- **ΒΗΜΑ 1: Σύσταση Περιβαλλοντικής Επιτροπής**
(μέχρι 31 Οκτωβρίου 2022)

Η «ιδανική» επιτροπή πρέπει να αποτελείται από αντιπροσώπους των **μαθητών** (περίπου 15-25 μαθητές ανάλογα με το μέγεθος του σχολείου), **εκπαιδευτικών, διεύθυνσης, μη διδακτικού προσωπικού, γονιών, τοπικών αρχών, κ.ά.** Η επιτροπή θα πρέπει να διατηρεί αρχείο με τα πρακτικά των συναντήσεων και των αποφάσεων της (Ημερολόγιο).

Να καθορίσετε μέρα, ώρα και χώρο συνάντησης.

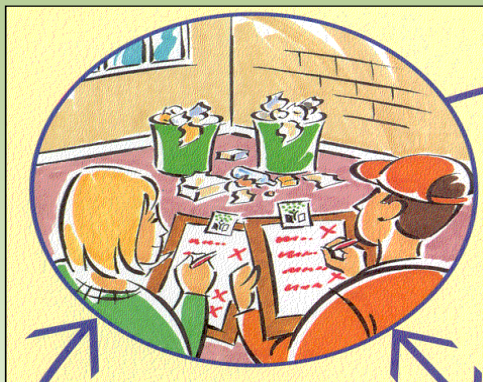

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Προγράμματος

- **ΒΗΜΑ 2: Διεξαγωγή της Επισκόπησης Περιβάλλοντος**

(μέχρι 31 Οκτωβρίου 2022)

Η επισκόπηση μπορεί να προσαρμοστεί ανάλογα με τις ανάγκες του σχολείου και της περιοχής (δεν υπάρχει κάποιο έντυπο αλλά σχεδιάζεται από την περιβαλλοντική επιτροπή του σχολείου). Αφού γίνει η επισκόπηση **εντοπίζονται τυχόν προβλήματα, γίνεται προσπάθεια εξεύρεσης λύσεων, προώθηση και αξιολόγηση τους.** Η Αρχική Διερεύνηση Ζητημάτων είναι το πρώτο βήμα στο οποίο στηρίζεται ο σχεδιασμός της ΠΕ/ΕΑΑ του σχολείου σας.

- Με βάση την επισκόπηση περιβάλλοντος, αλλά και από το ενδιαφέρον που θα υπάρχει από τα μέλη της επιτροπής, το κάθε σχολείο επιλέγει το **Τίτλο/Θέμα** της εργασίας με την οποία θα ασχοληθεί τη φετινή σχολική χρονιά.
- Στη συνέχεια επιλέγει μία από τις 12 **θεματικές ενότητες** και τον ένα ή τους περισσότερους **ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ** που εντάσσετε η εργασία.
- Η ποικιλία θεματικών ενότητων που προσφέρονται αντιστοιχεί με τις εκπαιδευτικές ενότητες που περιέχονται στα Αναλυτικά Προγράμματα για την **εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία** και αφορά όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Οι 12 θεματικές Ενότητες του προγράμματος «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ»

- ΘΕΜΑ 1: **ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ**
- ΘΕΜΑ 2: **ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ**
- ΘΕΜΑ 3: **ΕΝΕΡΓΕΙΑ**
- ΘΕΜΑ 4: **ΦΑΓΗΤΟ – (ΣΙΤΙΣΗ)**
- ΘΕΜΑ 5: **ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ**
- ΘΕΜΑ 6: **ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΕΞΙΑ**
- ΘΕΜΑ 7: **ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ**
- ΘΕΜΑ 8: **ΘΑΛΑΣΣΑ ΚΑΙ ΑΚΤΗ**
- ΘΕΜΑ 9: **ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ**
- ΘΕΜΑ 10: **ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ**
- ΘΕΜΑ 11: **ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ / ΑΠΟΒΛΗΤΑ**
- ΘΕΜΑ 12: **ΝΕΡΟ**

1 ΕΞΑΛΕΙΨΗ
ΤΗΣ ΦΤΩΧΙΑΣ

2 ΕΞΑΛΕΙΨΗ
ΤΗΣ ΠΕΙΝΑΣ

3 ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ
ΕΥΗΜΕΡΙΑ

4 ΠΟΙΟΤΙΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

5 ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ
ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ

6 ΚΑΘΑΡΟ ΝΕΡΟ
ΥΓΕΙΝΗ
ΔΙΑΒΙΩΣΗ

7 "ΚΑΘΑΡΗ"
ΕΝΕΡΓΕΙΑ
ΣΕ ΠΡΟΣΙΤΕΣ
ΤΙΜΕΣ

8 ΑΞΙΟΠΡΕΠΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ

9
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ,
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ,
ΥΠΟΔΟΜΕΣ

10 ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ
ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ

11 ΑΕΙΦΟΡΕΣ ΠΟΛΕΙΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

12 ΥΠΕΥΘΥΝΗ
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ
ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

13 ΑΝΑΛΗΨΗ
ΔΡΑΣΕΩΝ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ
ΑΛΛΑΓΗ

14 Η ΖΩΗ ΣΤΟ
ΝΕΡΟ

15 Η ΖΩΗ ΣΤΗ
ΞΗΡΑ

16 ΕΙΡΗΝΗ,
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ
ΚΑΙ ΙΣΧΥΡΟΙ
ΘΕΣΜΟΙ

17 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ,
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ
ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

SUSTAINABLE
DEVELOPMENT
GOALS

ΣΤΟΧΟΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

1 ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΦΤΩΧΕΙΑ

Δίνουμε τέλος σε όλες τις μορφές της φτώχειας, παντού

- Οικολογικά Σχολεία: Πρόγραμμα που απευθύνεται σε όλους
- Ανεξαρτήτως κοινωνικού και πολιτισμικού υπόβαθρου

2 ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΠΕΙΝΑ

Δίνουμε τέλος στην πείνα, πετυχαίνουμε την επισιτιστική ασφάλεια

- Τα θέματα Οικολογικών Σχολείων προωθούν τη βελτίωση της διατροφής
- και των βιώσιμων μεθόδων παραγωγής της τροφής

3 ΚΑΛΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ

Διασφαλίζουμε μία ζωή με υγεία και προάγουμε την ευημερία για όλους, σε όλες τις ηλικίες

- Τα θέματα Οικολογικών Σχολείων προωθούν την υγεία και την ευημερία των μαθητών
- και της ευρύτερης κοινότητας

ΣΤΟΧΟΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

4 ΠΟΙΟΤΙΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Διασφαλίζουμε
την χωρίς
αποκλεισμούς,
ισότιμη και
ποιοτική
εκπαίδευση.

5 ΙΣΟΤΗΤΑ
ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Δίνουμε σε
όλους
(εκπαιδευτικούς
και μαθητές)
ισότιμα το
δικαίωμα
συμμετοχής στις
δραστηριότητες

6 ΚΑΘΑΡΟ
ΝΕΡΟ ΚΑΙ
ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ

Διασφαλίζουμε
τη διαθεσιμότητα
και τη βιώσιμη
διαχείριση του
νερού και των
εγκαταστάσεων
υγιεινής για
όλους

ΣΤΟΧΟΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

1
ΦΤΗΝΗ ΚΑΙ
ΚΑΘΑΡΗ
ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Πρωτοβουλίες
εξοικονόμησης ενέργειας
στα σχολεία

8
ΑΞΙΟΠΡΕΠΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Προάγουμε τη διαρκή,
χωρίς αποκλεισμούς
οικονομική ανάπτυξη και
την αξιοπρεπή εργασία για
όλους

9
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ,
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ
ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Ενισχύουμε την καινοτομία
για τη βιώσιμη ανάπτυξη
μέσα στον τομέα της
εκπαίδευσης

ΣΤΟΧΟΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Μειώνουμε την ανισότητα εντός και μεταξύ των χωρών - στα οικολογικά σχολεία συμμετέχουν 64 χώρες

Μαθαίνουμε πώς να μειώνουμε το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των σχολείων καθώς και του τρόπου ζωής μας με στόχο να δημιουργούμε πόλεις χωρίς αποκλεισμούς, ασφαλείς, ανθεκτικές και βιώσιμες

Αναγνωρίζουμε τις καταναλωτικές μας συνήθειες και αναπτύσσουμε ιδέες και λύσεις για βιώσιμη χρήση των πόρων

Η κλιματική αλλαγή αντιμετωπίζεται σφαιρικά, τι μπορούμε να κάνουμε σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο.

Μεγάλη ποικιλία οργανισμών ζει και αναπτύσσεται μέσα στο νερό. Τα υδάτινα οικοσυστήματα παίζουν πάρα πολύ σημαντικό ρόλο στη βίωση. Τα στάσιμα νερά, έλη, ποτάμια, λίμνες, θάλασσες και ωκεανοί είναι ιδανικοί βιότοποι που απειλούνται.

Ο άνθρωπος και ένας τεράστιος αριθμός από οργανισμούς ζουν στα χερσαία οικοσυστήματα.

Οι Αξίες και οι θεσμοί αποτελούν κλειδιά εξασφάλισης μιας ποιοτικής ζωής που να σέβεται το περιβάλλον και τη βιοποικιλότητα.

Η συνεργασία αποτελεί την ορθή τακτική για την επίτευξη των στόχων και η εμπλοκή του συνόλου των ανθρώπων είναι η εγγύηση της επιτυχίας.

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Προγράμματος

- **ΒΗΜΑ 3: Σύνταξη του Σχεδίου Δράσης – Υποβολή του Σχεδιασμού**

(μέχρι 31 Οκτωβρίου 2022)

Το σχέδιο δράσης του προγράμματος “Οικολογικά Σχολεία” να παραδοθεί και στη διεύθυνση του σχολείου για να ενσωματωθεί στο γενικό σχέδιο Δράσης της σχολικής μονάδας.

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ:

Δείγμα

ΘΕΜΑ:

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ/ΟΙ	ΧΡΟΝΟ-ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ
<p>1. <u>Ενημέρωση - Έντυπα</u></p> <p>α.</p> <p>β.</p>		
<p>2. <u>Ερευνες - Μελέτες</u></p> <p>α.</p> <p>β.</p>		
<p>3. <u>Δημιουργικές Εργασίες</u></p> <p>α.</p> <p>β.</p>		

4. Εκδηλώσεις – Δράσεις

α.

β.

5. Συνεργασία με τοπική αυτοδιοίκηση

α.

β.

6. Εκδρομές – Επισκέψεις

α.

β.

7. Άλλες Δραστηριότητες

α.

β.

γ.

δ.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

1. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ - ΕΝΤΥΠΑ

- Δημιουργία ενημερωτικών πινακίδων, ταμπέλων εντός ή και εκτός σχολείου
- Κατασκευή πανό
- Ενημέρωση κοινότητας
- Δημιουργία τρίπτυχων ή άλλων ενημερωτικών εντύπων
- Έκδοση εφημερίδας
- Δημιουργία cd ή video
- Ετοιμασία οικολογικού κώδικα (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ)

2. ΕΡΕΥΝΕΣ – ΜΕΛΕΤΕΣ

- Συζήτηση σχετικών θεμάτων
- Διεξαγωγή έρευνας σχετικής με το θέμα
- Έρευνα – μελέτη για εντοπισμό προβλημάτων
- Έρευνες για διερεύνηση στάσεων
- Δημιουργία – διεξαγωγή project σχετικών με το θέμα
- Μελέτη αποκομμάτων ΜΜΕ
- Διεξαγωγή μετρήσεων

3. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

- Δημιουργία θεατρικού σχετικού με το θέμα
- Συγγραφή παραμυθιού ή σύνθεση τραγουδιών ή ποιημάτων
- Ετοιμασία project και παρουσίαση
- Κατασκευές
- Αξιοποίηση λογισμικών

4. ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ – ΔΡΑΣΕΙΣ

- Ομιλίες
- Διεξαγωγή παραστάσεων
- Ετοιμασία γιορτών σχετικών με το θέμα
- Παρουσιάσεις σχετικές με το θέμα
- Συνεργασία με άλλα σχολεία
- Προβολές ταινιών
- Παρακολουθήσεις θεατρικών παραστάσεων
- Προκηρύξεις διαγωνισμών
- Συμμετοχή σε διαγωνισμούς
- Παιχνίδια (δημιουργία σταυρολέξων, κρυπτολέξων κ.α)
- Έκθεση βιβλίων οικολογικού περιεχομένου
- Ανακύκλωση υλικών

5. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

- Συμμετοχή ή διοργάνωση εκστρατειών διαφώτισης
- Συμμετοχή ή διοργάνωση εκστρατειών καθαριότητας
- Συμμετοχή σε συνεδρίες της τοπικής αυτοδιοίκησης

6. ΕΚΔΡΟΜΕΣ – ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

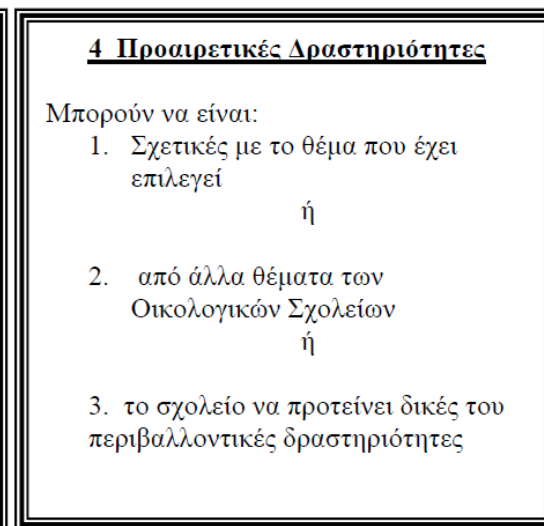
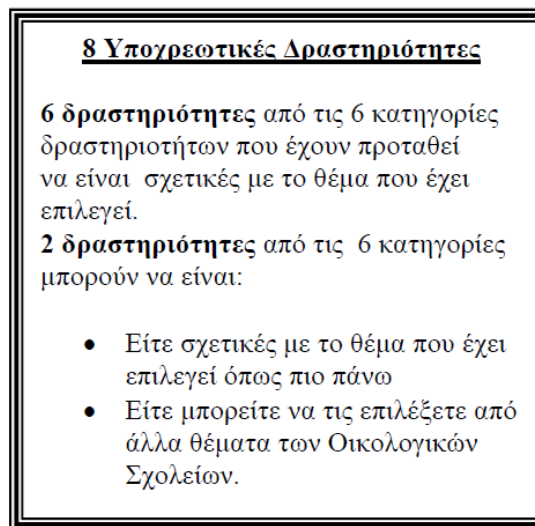
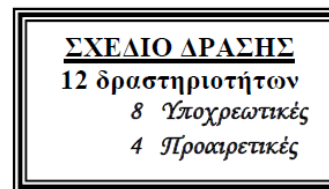
- Εκδρομές επισκέψεις σχετικές με το θέμα (Θα πρέπει να ετοιμάζονται δραστηριότητες κατά και μετά την επίσκεψη)

ΕΙΣΗΓΗΣΗ :

1. Το κάθε σχολείο θα καταθέτει ένα σχέδιο δράσης με τουλάχιστον 12 δραστηριότητες. Απ' αυτές είναι υποχρεωμένο να πραγματοποιεί τα 2/3 τους. Άρα από τις 12 δραστηριότητες θα πραγματοποιούνται τουλάχιστον οι 8 όπως φαίνονται πιο κάτω. Από τις 8 αυτές δραστηριότητες οι 6 είναι απαραίτητο να αφορούν το θέμα που έχει επιλεγεί και οι άλλες 2 μπορούν να αφορούν τα υπόλοιπα θέματα των Οικολογικών Σχολείων. Μπορεί όμως να επιλέξει όπως και οι 8 δραστηριότητες να αφορούν μόνο το θέμα της χρονιάς.

2. Αν ένα σχολείο καταθέσει ένα σχέδιο δράσης με περισσότερες από 12 δραστηριότητες είναι σημαντικό να έχει διεκπεραιώσει τα 2/3 των δραστηριοτήτων του. Δηλαδή, αν το Σχέδιο Δράσης περιέχει 15 δραστηριότητες το Σχολείο είναι υποχρεωμένο να διεκπεραιώσει τις 10.

Δείγμα

Αρνηση
Μείωση
Επαναχρησιμοποίηση
Ανακύκλωση

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Προγράμματος

- **ΒΗΜΑ 4: Παρακολούθηση και Εφαρμογή**

(Νοέμβριος 2022 – Μάρτιος 2023)

Καθορίστε πού και πότε (προτιμότερο το 2^ο διάλειμμα) θα γίνονται οι συναντήσεις σας για τον έλεγχο της εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης.

- **ΒΗΜΑ 5: Διάχυση σε όλα τα μαθήματα**

(Νοέμβριος 2022 – Μάρτιος 2023)

Ενημέρωση καθηγητικού συλλόγου στην επόμενη συνεδρία. Εμπλοκή εκπαιδευτικών από διάφορες ειδικότητες. Θέματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης περιλαμβάνονται στα αναλυτικά προγράμματα διαφόρων μαθημάτων.

- **ΒΗΜΑ 6: Άνοιγμα του Σχολείου στη Κοινωνία / Παρέμβαση στην Κοινότητα**

(Νοέμβριος 2022 – Μάρτιος 2023)

Να επιλέξετε τον τρόπο ή τους τρόπους με του οποίους θα πετύχετε την παρέμβαση στην κοινωνία (π.χ. Project, Επιστολή, Τρίπτυχο, Ημερίδα κ.ά.)

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Προγράμματος

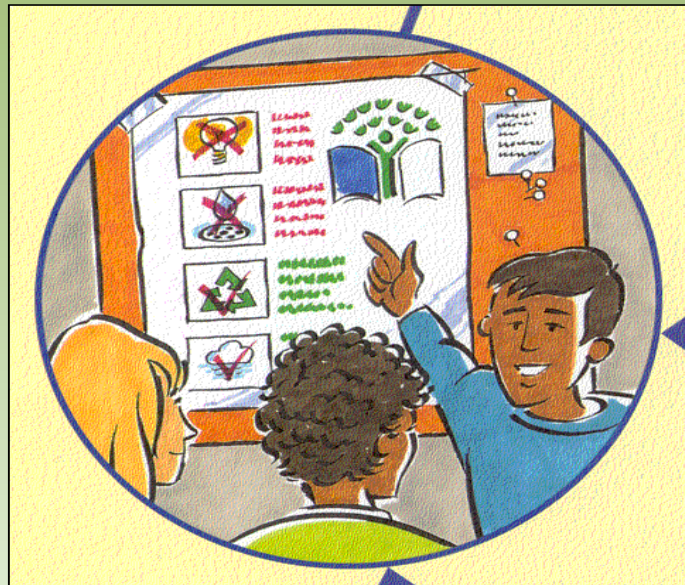
- **ΒΗΜΑ 7: Οικολογικός Κώδικας**

(μέχρι 28 Απριλίου 2023)

Μπορεί να γίνει υπό μορφή αφίσας με θετικά και όχι με αρνητικά μηνύματα.

Η σταδιακή σύνταξη του Οικολογικού Κώδικα θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Ιανουαρίου, με δυνατότητα διαφοροποίησης του μέχρι τέλη Μαρτίου.

Ο Κώδικας πρέπει να βρίσκεται σε συνεχή έκθεση, σε κάθε τάξη και σε άλλα περίοπτα σημεία, για τους μαθητές και τους επισκέπτες και να εμπλουτίζεται τακτικά.

Τα «Οικολογικά σχολεία», ως ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την αειφορία που ενθαρρύνει τους νέους να συμμετάσχουν ενεργά για την προστασία του περιβάλλοντος, επιβάλλεται να αξιολογείται και να ελέγχεται ως προς την απόδοσή του. Για το λόγο αυτό έχουν ετοιμαστεί από τον διεθνή οργανισμό FEE και οι **Δείκτες Απόδοσης** ως Οδηγός επιτυχίας του Προγράμματος αλλά και ως ένα βασικό εργαλείο υλοποίησης των απαιτούμενων επτά (7) βημάτων.

Έχουν αναρτηθεί μαζί με την εγκύκλιο και χρησιμεύουν ως οδηγός ελέγχου της σωστής πορείας των επτά (7) βημάτων του προγράμματος

Πρόγραμμα Εκπαίδευσης για Αειφόρο Ανάπτυξη «Οικολογικά Σχολεία»

Δείκτες απόδοσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ (ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ/ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ/ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ) –
CYMERA (ΦΙΛΙΟΙ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ)

Βήμα 1^ο: Σύσταση περιβαλλοντικής επιτροπής

- (1) Οι μαθητές συμμετέχουν ως πυρήνας της περιβαλλοντικής επιτροπής και θα πρέπει να αποτελούν πέραν του 50% των μελών της επιτροπής. **(δείκτης αυστηρά υποχρεωτικός)**
- (2) Οι μαθητές που συμμετέχουν επιλέγονται με βάση το ενδιαφέρον που δείχνουν.
- (3) Τα ενήλικα μέλη της επιτροπής (εκπαιδευτικοί, άλλο προσωπικό, εκπρόσωποι γονέων αλλά και της κοινότητας) επιλέγονται με ευθύνη του σχολείου.
- (4) Οι μαθητές καταγράφουν τα πρακτικά των συνεδριάσεων της επιτροπής και ανακοινώνουν τις αποφάσεις που λαμβάνονται (με τη βοήθεια του υπεύθυνου εκπαιδευτικού).
- (5) Οι δράσεις και αποφάσεις της περιβαλλοντικής επιτροπής αναρτώνται τόσο στην πινακίδα ανακοινώσεων που διαθέτει το σχολείο για το πρόγραμμα «Οικολογικά σχολεία» όσο και στην επίσημη ιστοσελίδα του σχολείου.
- (6) Οι δράσεις και αποφάσεις της περιβαλλοντικής επιτροπής παρουσιάζονται στο κεντρικό μαθητικό συμβούλιο, στον καθηγητικό σύλλογο και στο σύνδεσμο γονέων και κηδεμόνων του σχολείου. Οι μαθητές-μέλη επικοινωνούν και συζητούν τις ιδέες και απόψεις τους με όλους τους υπόλοιπους μαθητές του σχολείου και ανατροφοδοτούν την επιτροπή με αυτές των υπολοίπων μαθητών.
- (7) Η ολομέλεια της περιβαλλοντικής επιτροπής συνεδριάζει έξι έως οχτώ φορές το χρόνο. Οι διάφορες ομάδες μαθητών της επιτροπής πρέπει να συναντιούνται με τον υπεύθυνο εκπαιδευτικό για συντονισμό συχνότερα (περίπου δύο φορές τον μήνα).
- (8) Συστήνεται όπως όλα τα μέλη της περιβαλλοντικής επιτροπής συμμετέχουν για τουλάχιστο δύο συνεχόμενα χρόνια (επιβάλλεται το 25% των συμμετεχόντων μελών της επιτροπής να έχουν τουλάχιστον διετή θητεία).

Βήμα 2ο: Επισκόπηση Περιβάλλοντος

- (1) Η επισκόπηση του περιβάλλοντος γίνεται από τα μέλη της περιβαλλοντικής επιτροπής (μαθητές και ενήλικες). **(δείκτης αυστηρά υποχρεωτικός)** Το κάθε σχολείο επιλέγει τον τρόπο που θα γίνει η επισκόπηση, η οποία θα καλύπτει διάφορες πτυχές των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
- (2) Η περιβαλλοντική επισκόπηση γίνεται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο ώστε να εντοπίζονται θέματα που χρήζουν περιβαλλοντικής βελτίωσης και στη συνέχεια να αξιολογείται η πρόοδος αυτών των περιβαλλοντικών θεμάτων.
- (3) Να χρησιμοποιείται χάρτης του σχολείου και του σχολικού χώρου που να φαίνονται τα σημεία που χρήζουν περιβαλλοντικής βελτίωσης.
- (4) Το έντυπο με τα αποτελέσματα της περιβαλλοντικής επισκόπησης αναρτάται τόσο στην πινακίδα ανακοινώσεων για το πρόγραμμα «Οικολογικά Σχολεία» όσο και στην επίσημη ιστοσελίδα του σχολείου.

Κάποιες εισηγήσεις για την **περίοδο της πανδημίας** είναι:

- Η περιβαλλοντική επιτροπή μπορεί να χωριστεί σε μικρότερες ομάδες μαθητών/τριών και να γίνει καταμερισμός της εργασίας με συντονισμό και διακριτικό έλεγχο από εσάς.
- Ένας τρόπος επικοινωνίας με τους μαθητές είναι μέσω του TEAMS εξ' αποστάσεως δημιουργώντας σχετική ομάδα για τα Οικολογικά Σχολεία.
- Το σχέδιο δράσης σας θα πρέπει να είναι ευέλικτο με δράσεις που να μπορούν να πραγματοποιηθούν και εκτός της σχολικής μονάδας. Δράσεις όπως έρευνες, μελέτες, φωτογραφήσεις περιβαλλοντικής φύσεως με σχόλια και εισηγήσεις βελτίωσης της εικόνας του περιβάλλοντος που θα παρουσιάσουν, σύνταξη προτάσεων για βελτίωση του σχολικού ή άλλου περιβάλλοντος, κ.ά. αειφορικές δράσεις.
- Ετοιμασία υλικού για την πινακίδα ή την ιστοσελίδα του σχολείου.
- Σύνταξη του οικολογικού κώδικα εμπλουτισμένος με εικόνες ή/και σχέδια μαθητών.
- Προτάσεις για δεντροφύτευση ή καλλιέργεια φυτών (βοτάνων ή/και λαχανικών) στο περιβάλλον που ζουν οι μαθητές/τριες με συνεχή παρακολούθηση και σχετικό φωτογραφικό υλικό.
- Τα πρακτικά (Ημερολόγιο) των συναντήσεων της επιτροπής είτε με φυσική παρουσία είτε όχι θα πρέπει να καταχωρούνται ηλεκτρονικά και να θυμάστε ότι για κάθε δράση που θα πραγματοποιείτε θα πρέπει να βγάζετε και σχετικές φωτογραφίες.

Άλλες καταληκτικές Ημερομηνίες

1. Έντυπα Αυτοαξιολόγησης:

Συμπληρώνεται και αποστέλλεται το έντυπο Αυτοαξιολόγησης Μέρος Ι
(μέχρι 7 Νοεμβρίου 2022)

Συμπληρώνεται και αποστέλλεται το έντυπο Αυτοαξιολόγησης Μέρος ΙΙ
(μέχρι 28 Απριλίου 2023)

2. Επισκέψεις Αξιολογητών (εκπρόσωποι του ΥΠΠΑΝ και της CYMEPA) στα Σχολεία - Ετεροαξιολόγηση: Μάρτιος – Απρίλιος 2023

(Να ενημερώνετε σε τακτά χρονικά διαστήματα τη διεύθυνση του σχολείου για τις δράσεις του προγράμματος διότι στο τέλος μπορεί να ζητηθεί και η αξιολόγηση του προγράμματος από τη διεύθυνση του σχολείου)

3. Βράβευση: Μάιος-Ιούνιος 2023

Τα σχολεία βραβεύονται αφού συμπληρώσουν με επιτυχία τρία συνεχή χρόνια στο πρόγραμμα και έχουν τηρήσει σωστά τις διαδικασίες. (Θα γίνει εάν οι ιδιάζουσες συνθήκες της πανδημίας το επιτρέψουν, διαφορετικά θα μεταφερθεί την επόμενη σχολική χρονιά)

Κριτήρια Ετεροαξιολόγησης

A. Τηρήθηκε η σωστή διαδικασία;

- Υποβλήθηκε έγκαιρα η Οικολογική Επιτροπή, η Επισκόπηση και το Σχέδιο Δράσης;
- Έχουν πραγματοποιηθεί τα **2/3** του Σχεδίου Δράσης;
- Έχουν σημειωθεί μετρήσιμα αποτελέσματα στην μείωση της κατανάλωσης;

B. Αποτελέσματα:

- Είναι εμφανές ότι το σχολείο είναι οικολογικό;
- Υπάρχουν ενδεικτικές πινακίδες με συμβουλές;
- Υπάρχουν πινακίδες πληροφόρησης;
- Ο Οικολογικός Κώδικας είναι αναρτημένος σε κάθε τάξη και σε άλλες περίοπτες θέσεις;
- Έχει εμπλακεί ολόκληρη η σχολική μονάδα και πως τεκμηριώνεται αυτό;

Γ. Πληροφόρηση:

- Ενημερώθηκε η ιστοσελίδα του σχολείου για την συμμετοχή στο πρόγραμμα Οικολογικά Σχολεία και αναρτήθηκαν οι σχετικές δράσεις και ο οικολογικός κώδικας;
- Έχουν πληροφορηθεί για τις δραστηριότητες του σχολείου οι γονείς, η τοπική κοινωνία και τα ΜΜΕ;

Γενικά Κριτήρια αξιολόγησης προγραμμάτων

Έχουν καθοριστεί **γενικά κριτήρια** αξιολόγησης του έργου που επιτελείται από κάθε σχολείο, που συμμετέχει στα διάφορα προγράμματα και από τα οποία θα εξαρτάται η παραμονή του σχολείου στα προγράμματα.

Με τον τρόπο αυτό θα δίνεται η ευκαιρία σε νέα σχολεία να συμμετέχουν στα προγράμματα μέσα από μια μεσοπρόθεσμη ανανέωση των σχολείων που ήδη συμμετέχουν.

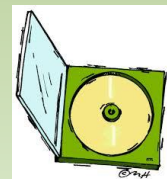
Τα γενικά κριτήρια αξιολόγησης προγραμμάτων είναι τα πιο κάτω:

- **Βαθμός υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης.**
- **Τήρηση των Χρονοδιαγραμμάτων.**
- **Συνεργασία με τον/την Συντονιστή/στρια του κάθε προγράμματος.**
- **Βαθμός και Ποιότητα υλοποίησης των στόχων.**

Αρχειοθέτηση υλικού :

- Όλο το έντυπο υλικό που θα ετοιμάζεται, με την ενεργό συμμετοχή των μαθητών, στα πλαίσια των διαφόρων δραστηριοτήτων, **θα τοποθετείται σε ειδικό φάκελο που θα δημιουργήσετε για το πρόγραμμα στο σχολείο.**
- Το υλικό αυτό θα πρέπει να είναι στη διάθεση των αξιολογητών κατά τις επισκέψεις τους στα σχολεία. **Υποβάλλεται ηλεκτρονικά και στην CYMEPA.**
- Με την ολοκλήρωση της σχολικής χρονιάς **ο φάκελος αυτός (σε έντυπη αλλά και σε ηλεκτρονική μορφή) θα παραδίδεται στη διεύθυνση του σχολείου** και θα αρχειοθετείται για να μπορεί να χρησιμοποιηθεί την επόμενη σχολική χρονιά.
- Η συμμετοχή στο πρόγραμμα και το υλικό που ετοιμάζεται να παρουσιάζεται και στην ιστοσελίδα του σχολείου.

Το ΥΠΑΝ ενθαρρύνει τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς
(παρακαλούμε όπως μας ενημερώνετε έγκαιρα για τυχόν
συμμετοχή ή/και διάκριση σε διαγωνισμούς)

Ιδιαίτερες ευχαριστίες προς:

- την Επιθεωρήτρια Βιολογίας για την εμπιστοσύνη και στήριξη της
- τους φίλους στη CYMEPA (εθνικός χειριστής του προγράμματος) κ. Μιχάλη Ιερείδη και κ. Τασούλα Αντωνίου για την ουσιαστική βοήθεια και συνεργασία.
- τον κ. Ανδρέα Παπαδόπουλο εκ μέρους της Ελληνικής Τράπεζας (χορηγός του προγράμματος) που αποτελεί ενεργό υποστηρικτή των Οικολογικών σχολείων.
- Όλους εσάς για τη αμφίδρομη επικοινωνία και ανταλλαγή απόψεων.

Σας εύχομαι μια αποδοτική και οικολογική σχολική χρονιά.

Κάθε καλό σε εσάς και στις οικογένειες σας!

Δράσε τώρα!

Μαθητές

Εκπαιδευτικοί

Κοινωνία